

ГЕННАДІЙ ВАСИЛЬОВИЧ КНИШОВ

1 листопада 2015 р. на 82 році пішов із життя директор Національного інституту серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова НАМН України, завідувач кафедри серцево-судинної хірургії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, Герой України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії Української РСР, Державної премії України в галузі науки і техніки, премії ім. М. М. Амосова, академік НАН, НАМН України і РАМН, професор Геннадій Васильович Книшов.

Після закінчення у 1958 р. Донецького медичного інституту Г. В. Книшов був направлений хірургом у Донецьку обласну лікарню. У 1962-65 рр. навчався в аспірантурі клініки серцевої хірургії Київського НДІ туберкульозу і грудної хірургії, у 1965-71 рр. — молодший, старший науковий працівник, у 1971-79 рр. — керівник відділу набутих вад серця, з 1979 р. — керівник відділу коронарної недостатності, у 1979-80 рр. — керівник відділу хірургічного лікування захворювань серця і судин, у 1980-83 рр. — заступник директора з наукової роботи Київського НДІ туберкульозу і грудної хірургії, у 1983-88 рр. — заступник директора з наукової роботи Київського НДІ серцево-судинної хірургії, від 1989 р. (і до кінця життя) — директор Національного інституту серцево-судинної хірургії ім. М. М. Амосова НАМН України. У 1992 р. його також обрано завідуючим заснованою ним кафедри хірургії серця та магістральних судин Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

Г. В. Книшов уперше в Україні запровадив метод аорто-коронарного шунтування при ішемічній хворобі серця, керуванню загальною гіпертермією при гострому інфекційному ендокардиті, вперше застосував хірургічну корекцію та оптимальне лікування складних та зл�якісних порушень ритму серця, розробив апарат для видалення тромбів з лівого передсердя на працюючому серці для усунення найскладніших порушень кровообігу мозку.

Під керівництвом Г. В. Книшова успішно велися унікальні новаторські розробки з анатомії та електрофізіології серця. Йдеться про стрічкоподібну будову м'яза серця, гвинтоподібне його скорочення, принцип "золотого перетину" і резонансу. Серед найбільш важливих наукових і практичних досягнень слід відзначити фундаментальні дослідження з розширення можливостей хірургічної допомоги хворим із серцевою недостатністю; відпрацьовується новий підхід до розвитку теорії серцевої не-

достатності на основі вивчення порушення синхронності і послідовності скорочення різних відділів серця та нові методи її лікування з використанням спеціально запрограмованих двошлунчкових електрокардіостимуляторів.

За роки керівництва інститутом Г. В. Книшовим була створена кардіохірургічна школа, яка охоплює всі напрями серцево-судинної патології і забезпечує прогресивний розвиток кардіохірургічної допомоги в країні. За його ініціативою і при безпосередній участі створено 24 центри/відділення кардіохірургії в Україні. Це привело до неухильного зростання кількості кардіохірургічних операцій — понад 2 тис. на рік (Г. В. Книшовим було виконано взагалі понад 5000 операцій на серці).

Г. В. Книшов був автором понад 590 наукових праць, 10 монографій, 3 підручників, 32 патентів на винаходи. Під його керівництвом підготовано та захищено 10 докторських та 28 кандидатських дисертацій.

Г. В. Книшов був членом Президії НАМН України, Вченої ради Науково-практичного центру дитячої кардіології МОЗ України, Наукової ради "Науково-експертного центру лікарських засобів, створених на основі нано- та інших новітніх технологій НАН України", президентом Асоціації серцево-судинних хірургів України, головою єдиної в Україні спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій за спеціальністю "серцево-судинна хірургія", членом Європейської асоціації серцево-торакальних хірургів, Американської асоціації торакальних хірургів, чле-

ном Комітету з Державних премій в галузі науки і техніки, Комітету з Державних нагород та геральдики, відповідальним редактором щорічника наукових праць Асоціації серцево-судинних хірургів України, членом редакційних колегій та редакційних рад 11 провідних наукових журналів.

За наукову, лікувальну, педагогічну та громадську діяльність Г. В. Книшов був нагороджений

орденом “Знак Пошани”, орденами Князя Ярослава Мудрого V і IV ступенів, Золотою медаллю ім. О. М. Бакулева, його було відзначено як “Людина року-2003 у номінації “наука”.

Світла пам'ять про Геннадія Васильовича — видатного вченого та організатора науки, висококваліфікованого лікаря-кардіолога — завжди буде жити в серцях соратників, колег та учнів.